

Jerzy Sojka

Konferencja naukowa "Eklezjologia konfesyjna wobec współczesnych wyzwań ekumenicznych", Warszawa, 27 listopada 2012

Rocznik Teologiczny 54/1-2, 311-314

2012

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Konferencja naukowa Eklezjologia konfesyjna wobec współczesnych wyzwań ekumenicznych, Warszawa, 27 listopada 2012

W ruchu ekumenicznym dzisiaj widoczne są liczne napięcia. Ich pojawienie się było skutkiem długoletniego pomijania drażliwych tematów rozumianych jako zagrożenie dla już osiągniętych postępów dialogu ekumenicznego. Stąd też dzisiaj współpraca ekumeniczna stoi przed licznymi wyzwaniami i niebezpieczeństwami. Sytuacja wymaga pilnego podjęcia debaty eklezjologicznej. Wśród jej celów należy wskazać odpowiedzi na pytania: kim jesteśmy i jak widzimy dalszą pracę na rzecz jedności Kościoła. Taką diagnozą ekumenicznej sytuacji abp prof. Jeremiasz Jan Anchimiuk, Prezes Polskiej Rady Ekumenicznej, otworzył konferencję naukową „Eklezjologia konfesyjna wobec współczesnych wyzwań ekumenicznych”, która odbyła się w dniu 27 października 2012 roku w Sali Synodalnej im. A. Wantuły w Warszawie. Znaczenie podjętej tematyki podkreślił także pozdrawiający gości rektor Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej ks. prof. Bogusław Milerski.

Konferencja została podzielona na dwa bloki. W pierwszym z nich w dwóch sesjach przed referentami postawiono zadanie zaprezentowania konfesyjnych perspektyw eklezjologicznych pięciu tradycji chrześcijańskich w kontekście wyzwań ekumenicznych. Tradycję prawosławną reprezentował ks. prof. J. Tofiluk, pracownik Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej i rektor Prawosławnego Seminarium Duchownego

* Dr Jerzy Sojka jest pracownikiem Katedry Teologii Systematycznej Sekcji ewangelickiej ChAT

w Warszawie. W swoim wystąpieniu z jednej strony wskazywał on na brak definicji Kościoła w Piśmie Świętym i tradycji patrystycznej, z drugiej natomiast poddał analizie przymioty Kościoła ujęte w Nicejsko-konstantynopolitańskim Wyznaniu Wiary: jedność, świętość, katolickość (soborowość) i apostołskość. Perspektywa ewangelicka została zaprezentowana w referacie ks. bp. prof. Marcina Hintza, zwierzchnika Diecezji Pomorsko-Wielkopolskiej Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego i kierownika Katedry Teologii Systematycznej w ChAT. Wskazano w nim między innymi na wykształcony w Reformacji nowy paradygmat eklezjologiczny, którego cechą charakterystyczną były znamiona Kościoła – *notae ecclesiae* (w przypadku tradycji luterańskiej: zwiastowanie Ewangelii i udzielanie sakramentów, tradycja reformowana uzupełnia wymienione dwie jeszcze o dyscyplinę). W drugiej części zaprezentowany został on bliżej na przykładzie rozwoju modelu luterańskiego pod kątem dążenia do wewnątrzlutrańskiej jedności. W trzecim referacie omówiona została przez ks. mgr. Andrzeja Gontarka, proboszcza polskokatolickiej parafii w Lublinie, starszego wykładowcę w Katedrze Teologii Praktycznej Sekcji Starokatolickiej w ChAT, perspektywa starokatolicka. Referent kładł nacisk na właściwe tradycji starokatolickiej źródła (Pismo Święte i Tradycję pierwszego tysiąclecia) oraz elementy jej eklezjologii (wolności i odpowiedzialności członków Kościoła). W drugiej części swojego wystąpienia zaprezentował zaangażowanie ekumeniczne Kościołów tradycji starokatolickiej. Kolejny referat, ks. prof. Stanisława Rabieja, kierownika Katedry Badań nad Integracją Instytutu Ekumenizmu i Badań nad Integracją oraz Katedry Europejskiej Jean Monet w Instytucie Nauk o Rodzinie Uniwersytetu Opolskiego, przedstawił perspektywę rzymskokatolicką. Ksiądz Profesor dokonał w nim przeglądu materiału biblijnego na temat Kościoła, analizy przykładowego modelu eklezjologicznego z niego wywiedzionego (model Kościołów siostrzanych), a także przedstawił różne kategorie opisu Kościoła oraz współczesne nurty rzymskokatolickiej eklezjologii. Blok pierwszy zamknął referat prezentujący perspektywę zielonoświątkową wygłoszony przez ks. dr. Piotra Karasia, pastora Zboru Kościoła Zielonoświątkowego w Łodzi, prezbitera okręgowego Okręgu Centralnego Kościoła Zielonoświątkowego oraz dyrektora Misji Pomocy Ludziom Uzależnionym „Nowa nadzieja”. Referent wskazał w nim na zróżnicowanie eklezjologii zielonoświątkowej,

która często ma charakter „ad hoc”. Jednocześnie podkreślił jej pneumatologiczny akcent i wskazał na charakterystyczne elementy (m. in. poszukiwanie jedności duchowej, Kościół jako *koinonia*, czy też nacisk na niesienie orędzia ewangelizacyjnego).

Drugi blok konferencji przewidziano jako krytyczny głos biblistów w odniesieniu do przedstawionych perspektyw konfesyjno-systematycznych. Perspektywę biblisty protestanckiego zaprezentowała prof. Kalina Wojciechowska, pracująca w Katedrze Wiedzy Nowotestamentowej i Języka Greckiego ChAT. W swoim wystąpieniu postawiła m. in. postulat zmniejszenia „obciążenia konfesyjnego” egzegetów, to jest odejścia w swoich ustaleniach od strictly konfesyjnej perspektywy na rzecz innych rozwiązań – perspektywy „ekumenicznej”. Podkreślała również, że na gruncie Nowego Testamentu mamy do czynienia z rozwojem poszczególnych metafor i określeń Kościoła, które są wyrazem żywej reakcji na zmiany warunków, w jakich funkcjonował pierwotny Kościół. Perspektywę biblisty prawosławnego przedstawił abp prof. Jeremiasz Jan Anchimiuk. W swoim wystąpieniu opartym na opisie Kościoła z Dziejów Apostolskich (rozdział 2) wskazywał m. in. na zasadę, że Kościół lokalny jest prawdziwym Kościołem, na fakt, że granice Kościoła są nie do ustalenia, a także zwracał uwagę na znaczenie zachowania prawowierności nauki, która chroni przed dwoma niebezpieczeństwami: faryzeizmem religijnym i sprowadzeniem chrześcijaństwa wyłącznie do aktywności społecznej. Blok trzeci uzupełnił głos rzymskokatolicki ks. prof. S. Rabieja, który również postulował nieinstrumentalizowanie tekstów biblijnych ze względu na założenia konfesyjne. Wskazał również, że dla ekumenicznego modelu Kościoła istotną inspiracją może być nauka o Trójcy Świętej, a także dwa spośród omówionych przez niego w referacie w bloku I nurtów eklezjologicznych (eklezjologia *communio* i personalistyczna).

W konferencji udział wzięli zwierzchnicy Kościołów członkowskich Polskiej Rady Ekumenicznej: ks. bp Marek Izdebski (Kościół Ewangelicko-Reformowany), ks. bp Ludwik Jabłoński (Kościół Starokatolicki Mariawitów), ks. bp Edward Puślecki (Kościół Ewangelicko-Methodystyczny), ks. bp Jerzy Samiec (Kościół Ewangelicko-Augsburski), ks. bp Wiktor Wysoczański (Kościół Polskokatolicki). Stronę rzymskokatolicką reprezentował ks. bp Jacek Jezierski, wiceprzewodniczący Rady Episkopatu Polski ds. Ekumenizmu.

Konferencja zgromadziła także licznie przybyłych przedstawicieli środowisk akademickich i ekumenicznych, a także studentów ChAT.

Współorganizatorami konferencji były Komisja Dialogu Polskiej Rady Ekumenicznej oraz Chrześcijańska Akademia Teologiczna. Z ramienia Komisji Dialogu konferencję otworzył jej przewodniczący, a zarazem dziekan Wydziału Pedagogicznego ChAT, prof. Tadeusz J. Zieliński. On także poprowadził zamykającą spotkanie dyskusję. Poszczególne sesje prowadzili członkowie Komisji Dialogu: ks. Roman Lipiński (Kościół Ewangelicko-Reformowany), ks. prof. J. Tofiluk, oraz opiekun Komisji z ramienia Prezydium Polskiej Rady Ekumenicznej ks. bp E. Puślecki.